

Bieg **DZIEWIĘCIU GÓRNIKÓW**

W katalogu wykorzystano fotografie ze zbiorów:

- Śląskie Centrum Wolności i Solidarności
- Społeczny Komitet Pamięci Górników KWK „Wujek” w Katowicach Poległych 16 grudnia 1981 r.
- I Liceum Ogólnokształcącego im. Juliusza Słowackiego w Chorzowie
- II Liceum Ogólnokształcącego im. rotmistrza Witolda Pileckiego w Mikołowie
- X Liceum Ogólnokształcącego im. I.J. Paderewskiego w Katowicach
- Gimnazjum nr 1 im. Powstańców Śląskich w Mikołowie
- Gimnazjum nr 1 im. Wojciecha Korfańtego w Katowicach
- Gimnazjum nr 2 z Oddziałami Dwujęzycznymi w Katowicach
- Gimnazjum nr 9 z Oddziałami Integracyjnymi im. Jana Pawła II w Rudzie Śląskiej
- Gimnazjum nr 11 im. Adama Mickiewicza w Katowicach
- Gimnazjum nr 23 z Oddziałami Integracyjnymi im. Ratowników Górskich w Katowicach
- Zespołu Szkół nr 5 w Rudzie Śląskiej
- Zespołu Szkół Ogólnokształcących nr 2 w Chorzowie
- Zespołu Szkół Ogólnokształcących nr 7 w Katowicach
- Zespołu Szkół Technicznych i Ogólnokształcących nr 2 w Katowicach
- Zespołu Szkół Technicznych i Ogólnokształcących nr 4 w Chorzowie

Projekt:

Bogusław Nikonowicz / Drukpol sp. j.

Druk i oprawa:

PPHU Drukpol sp. j. Tarnowskie Góry

Opracowanie:

Iwona Bartyzel

Śląskie Centrum Wolności i Solidarności

Bieg **DZIEWIĘCIU
GÓRNIKÓW**

Katowice 2015

W nocy z 12 na 13 grudnia 1981 r. generał Wojciech Jaruzelski wprowadził w całym kraju stan wojenny. Zawieszono działalność NSZZ „Solidarność” oraz wszystkich stowarzyszeń i organizacji społecznych. Ograniczono wydawanie prasy, wprowadzono godzinę milicyjną, przejęto kontrolę nad urzędami pocztowymi oraz zablokowano główne drogi. Na ulicach pojawiły się czołgi i wozy opancerzone, przerwano połączenia telefoniczne, a w radiu i telewizji przez cały czas nadawano jedynie przemówienie generała Jaruzelskiego. Większość działaczy „Solidarności” zatrzymano i przewieziono do przygotowanych wcześniej ośrodków odosobnienia. W samym tylko woj. katowickim internowano ponad 1,9 tys. osób. Działania władz miały wywołać w społeczeństwie atmosferę strachu i niepewności, aby zniszczyć wiarę w zmianę rzeczywistości PRL-u. Istniały jednak zakłady pracy, w których mimo

internowań głównych działaczy związkowych robotnicy zdecydowali się na ogłoszenie strajku okupacyjnego. Najwięcej protestów oraz prób ich zorganizowania odnotowano na Górnym Śląsku i w Zagłębiu Dąbrowskim – ok. 50. Strajkujący robotnicy domagali się m.in. zniesienia stanu wojennego, uwolnienia osób internowanych, przywrócenia działalności NSZZ „Solidarność” oraz przestrzegania zawartych porozumień sierpniowo-wrześniowych z 1980 r. Podczas pierwszych dni stanu wojennego siły milicyjne i wojskowe, używając armatek wodnych, środków chemicznych oraz ciężkiego sprzętu (czołgi, bojowe wozy piechoty) spacyfikowały 12 zakładów. Wkraczając na teren zakładu, oddziały milicji były przygotowane do użycia broni. Z ostrej amunicji strzelano m.in. w kopalni „Manifest Lipcowy” w Jastrzębiu Zdroju (15 grudnia). W wyniku ostrzału ranne zostały 4 osoby.

O wprowadzeniu stanu wojennego górnicy z kopalni „Wujek” dowiedzieli się w nocy z 12 na 13 grudnia. Około godz. 23.30 drzwi do mieszkania przewodniczącego Komisji Zakładowej NSZZ „Solidarność” Jana Ludwiczaka zostały wyrąbane przez milicjantów. Przewodniczący przed aresztowaniem, dzięki wewnątrzkopalnia-nej linii telefonicznej, zdołał zaalarmować kolegów. Przybyli z pomocą zostali dotkliwie pobici przez milicję. Przewodniczącego wyprowadzono z domu w kajdankach, a następnie przewieziono do aresztu KM MO w Katowicach przy ulicy Kilińskiego 9. O godz. 1.00 informacje na temat aresztowania Ludwiczaka dotarły na kopalnię. Górnicy przerwali pracę i zbrali się w łaźni łańcuszkowej. O godz. 6.00 przez radiowęzeł kopalniany odtworzono przemówienie radiowe gen. Jaruzelskiego o wprowadzeniu stanu wojennego i zmilitaryzowaniu kopalni. Wzburzenie załogi ostudził dopiero przybyły na teren kopalni ksiądz Henryk Bolczyk, proboszcz parafii św. Michała Archanioła. Odprawił mszę świętą, po której górnicy postanowili zawiesić protest do poniedziałku, do czasu przybycia pierwszej zmiany. W tym czasie członkowie Komisji Zakładowej trwali w pogotowiu strajkowym. 14 grudnia w łaźni łańcuszkowej zebrała się większość załogi kopalni. Podczas głosowania podjęto decyzję o kontynuacji

strajku do czasu powrotu zatrzymanego przewodniczącego. Rozmowy z dyrekcją kopalni utknęły w martwym punkcie. Na kolejne spotkanie w budynku dyrekcji udała się delegacja górników. Podczas spotkania komisarz wojskowy pułkownik Wacław Rymkiewicz, zgodził się na przekazanie górnikom informacji o miejscu pobytu przewodniczącego, żądając wznowienia pracy w kopalni. Brak jednoznacznych deklaracji odnośnie uwolnienia Jana Ludwiczaka radykalizował nastroje załogi. Górnicy postanowili kontynuować strajk, wysuwając kolejne postulaty – m.in. zniesienia stanu wojennego, uwolnienia internowanych i przestrzegania porozumień jastrzębskich. W kolejnych dniach trwały przygotowania do strajku okupacyjnego kopalni, do której żywność dostarczali mieszkańcy pobliskiego osiedla. Górnicy na terenie kopalni tworzyli barykady z załadowanych węglarek, a w kuźni szykowano uzbrojenie z kawałków płaskowników, prętów i kabli. 16 grudnia przed kopalnią „Wujek” oddziały wojska, MO i ZOMO, pod dowództwem pułkownika Wilczyńskiego, przygotowywały się do wkroczenia na teren zakładu. Atak poprzedzono użyciem armatek wodnych oraz wyrzutni gazu, skierowanych do tłumu zgromadzonego przed kopalnią i górników stojących przy ogrodzeniu zakładu...

Zbigniew Wilk

Joachim Gnida

Ryszard Gzik

Zenon Zajac

Bogusław Kopczak

Andrzej Pelka

Jan Stawiński

Józef Czekalski

Józef Krzysztof Giza

GÓRNICY POLEGLI 16 GRUDNIA 1981 R.

Chłopcy z kopalni „Wujek”

Mroczny czas rozświetla nam wieść,
 Że na Śląsku kopalnia strajkuje.
 Że bezprawiu powiedzieli „nie”
 Dzielni chłopcy z kopalni „Wujek”

Chcą być wolni i nie wiedzą wcale
 Jak okrutny im los się szykuje.
 Jakiś wyrok wydał generale
 Na tych chłopaków z kopalni „Wujek”

Już ruszyły czołgi na kopalnię
 I już wojsko siły swe grupuje,
 Ale dalej stoją solidarnie
 Nasi chłopcy z kopalni „Wujek”

Już w ruch poszły armatki i pały
 A milicja broń swą repetuje,
 Żeby szybko oddać celne strzały
 W serca chłopców z kopalni „Wujek”

Maria Szcześniak

Józef CZEKALSKI

Urodził się 28 listopada 1933 r. w Orszewicach koło Łęczy w domu Jana i Władysławy Czekalskich, wychowywał się trojgiem rodzeństwa. Do 1958 r. pracował w rodzinnym gospodarstwie. Za namową brata Henryka 3 września 1958 r. rozpoczął pracę w KWK „Wujek”, początkowo na stanowisku ładowacza dołowego, kolejno młodszego górnika aż wreszcie górnika. W 1971 r. został odznaczony Srebrnym Krzyżem Zasługi, zaś w 1977 r. Złotym Krzyżem Zasługi. Do 14 grudnia 1981 r. przebywał na urlopie. Zachowane dokumenty źródłowe nie pozwalają stwierdzić czy Józef Czekalski był członkiem powstałego we wrześniu 1980 r. Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego „Solidarność”. Jego córka twierdzi, że nie. Z pewnością brał on jednak udział w proteście w dniu 16 grudnia 1981 r. W czasie pacyfikacji strajku przez siły milicyjno-wojskowe Józef Czekalski otrzymał postrzał w klatkę piersiową i stopę. Zginął na miejscu. Pozostawił żonę Różę i osierocił córkę Alinę. Pogrzeb odbył się 21 grudnia 1981 r. w Katowicach-Ligocie.

*Stale chodzimy pod naszą
„ścianę śmierci” –
pod pamiątkową płytę
w murze kopalni.
Chodzimy i płacemy.
Tych ran nie wyleczy czas*

Alina, córka

Józef GIZA

Urodził się 13 marca 1957 r. w Tarnogrodzie, dziś województwo lubelskie, jako syn Jana i Romany. Miał dwie siostry (Janina, Małgorzata) i trzech braci (Wiktor, Andrzej, Adam). Był najmłodszym z rodzeństwa. Na pierwsze imię tak naprawdę miał Józef, jednakże rodzice nie potrafili się w tym względzie zgodzić, więc dla ojca był Józefem, dla matki natomiast Krzysztofem. Był dobrym szachistą, grał w piłkę nożną w III lidze i jako samouk grał na skrzypcach. W 1975 r. ukończył szkołę zawodową w zawodzie piekarz. Dwa lata później przyjechał na Śląsk i od 10 kwietnia 1978 r. najął się do pracy w kop. „Wujek”. Mieszkał w hotelu robotniczym DG-1 (Dom Górnika), gdzie recepcjonistką była Czesława Makarewicz. Kiedy w dniu pacyfikacji spotkali się po raz ostatni przy bramie wąskotorówki, Giza pocałował kobietę w lewy policzek i powiedział: *jakby mnie zabili, to ten pocałunek odda pani mojej mamie*. Podczas pacyfikacji kopalni otrzymał boczny postrzał w szyję. Pochowany w rodzinnej miejscowości 20 grudnia 1981 r.

*Ja też jestem dumna ze swojego brata.
Bardzo dumna, tylko – stale płaczę*

Małgorzata, siostra

Joachim GNIDA

Urodził się 5 stycznia 1953 r. w Mikołowie w domu Eryka i Heleny Gnidów, wychowywał się z trojgiem rodzeństwa. Po zakończeniu edukacji w Szkole Podstawowej w Tychach (1968 r.) zaczął uczęszczać do Zespołu Szkół Zawodowych dla Pracujących Piotrowickiej Fabryki Maszyn w Katowicach-Piotrowicach, które ukończył w 1971 r. z tytułem zawodowym tokarza, następnie podjął pracę w tym zakładzie. Od 14 września 1972 r. rozpoczął pracę w KWK „Wujek”, początkowo na stanowisku ładowacza, później młodszego cieśli aż wreszcie jako górnik. Był członkiem PZPR do 1976 r. Członek NSZZ „Solidarność”.

16 grudnia 1981 r. w czasie pacyfikacji strajku przez siły milicyjno-wojskowe Joachim Gnida otrzymał postrzał w głowę. Ciężko ranny został przewieziony do Centralnego Szpitala Górniczego w Katowicach-Ochojcu. Nie odzyskawszy przytomności zmarł dwa tygodnie później. Pozostawił żonę Renatę oraz osierocił córkę Aleksandrę (ur. 1979 r.). Jego pogrzeb odbył się 7 stycznia 1982 r., został pochowany na cmentarzu ewangelickim w Mikołowie.

Zamiast uroczystości urodzinowych, 5 stycznia złożyliśmy go do grobu na wieczny spoczynek. Dwie daty, jakże bliskie w rachunku, a jakże dalekie w treści!

Eryk, ojciec

Ryszard GZIK

Urodził się 19 marca 1946 r. w Radomsku, w 1960 r. ukończył Szkołę Podstawową w Widzowie, natomiast pięć lat później Technikum Przemysłu Drzewnego w Radomsku. W latach 1966–1967 odbywał zasadniczą służbę wojskową w Drawsku Pomorskim, którą skończył ze stopniem kaprała. Należał do Związku Młodzieży Wiejskiej, Związku Młodzieży Socjalistycznej i Związku Zawodowego Pracowników Leśnych i Przemysłu Drzewnego. Pracował w kilku miejscach: w Zakładach Mebli Giętych w Radomsku (1965–1969), w Dąbrowskiej Fabryce Obrabiarek DEFO w Dąbrowie Górniczej (1969–1970), w Ośrodku Przemysłu Meblowego w Bytomiu (1970), w Spółdzielni Pracy Branży Drzewnej „Jawor” w Katowicach (1971–1972), w Katowickich Fabrykach Mebli (1972–1978). W KWK „Wujek” od 6 marca 1978 pracował w charakterze ładowacza. Był członkiem NSZZ „Solidarność”. 16 grudnia 1981 r. w czasie pacyfikacji strajku przez siły milicyjno-wojskowe. Ryszard Gzik został postrzelony w głowę, kula przeszła na wylot powodując spustoszenia w mózgu, zginął na miejscu. Pozostawił żonę Krystynę (z domu Ścińska) oraz osierocił córkę Agnieszkę (ur. 1970 r.). Został pochowany 21 grudnia 1981 r. na cmentarzu w Katowicach-Piotrowicach.

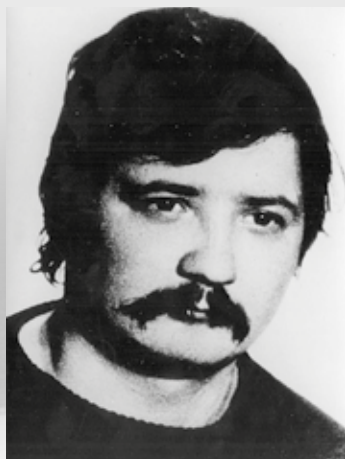
*...zwłoki były przykryte
białym prześcieradłem,
na którym leżały żółte frezje.
Były to kwiaty od pracowników
służby zdrowia...
Do tej pory najczęściej
te właśnie kwiaty
składam na grobie męża...*

Krystyna, żona

Bogusław KOPCZAK

Urodził się 7 października 1953 r. w Katowicach w domu Tadeusza i Genowefy Kopczaków. Ukończył Szkołę Podstawową nr 10 im. Marii Curie-Skłodowskiej w Katowicach, a następnie Zasadniczą Szkołę Zawodową również w Katowicach (zawód wyuczony: malarz – tapeciarz). W okresie od 4 października 1979 r. do 14 lutego 1981 r. pracował jako malarz w Rejonowym Przedsiębiorstwie Remontowo-Budowlanym w Katowicach-Ochojcu. 23 lutego 1981 r. zatrudnił się w KWK „Wujek” w Katowicach w charakterze pracownika dołowego. Był członkiem NSZZ „Solidarność”. Bogusław Kopczak brał udział w proteście górników w KWK „Wujek” w dniach od 13 do 16 grudnia 1981 r. 16 grudnia w czasie akcji pacyfikacji strajku przez siły milicyjno-wojskowe otrzymał postrzał w brzuch. Zginął na miejscu. Z wykonanej w grudniu 1981 r. sekcji zwłok wynika, że kula przeszła ciało na wylot uszkadzając organy wewnętrzne, bezpośrednią przyczyną śmierci był krwotok wewnętrzny. Bogusław Kopczak został pochowany 19 grudnia 1981 r. w Katowicach. Pozostawił żonę Teresę z domu Lampka oraz osierocił córkę Katarzynę (ur. 1979 r.).

Ja wiedziałam, że jak światło w naszym pokoju jest włączone, to znaczy, że mąż jest [...] wiesz co, Teresa, ale nie świeci się...

Teresa, żona

Andrzej PEŁKA

Urodził się 18 lutego 1962 r. w Niedoszpielinie k. Radomia w domu Antoniego i Henryki Pełków. W 1979 r. ukończył Zasadniczą Szkołę Budowlaną dla Pracujących przy Częstochowskim Przedsiębiorstwie Budownictwa Przemysłowego w Częstochowie. W okresie od 1 września 1977 r. do 27 czerwca 1979 r. pracował jako cieśla w Częstochowskim Przedsiębiorstwie Budownictwa Przemysłowego, natomiast od 12 listopada 1979 r. na tym samym stanowisku w KWK „Wujek” w Katowicach. W czerwcu 1981 r. złożył wypowiedzenie z pracy, które następnie w lipcu 1981 r. wycofał. 16 grudnia 1981 r. w czasie pacyfikacji strajku przez siły milicyjno-wojskowe Andrzej Pełka otrzymał postrzał w głowę. Ciężko ranny został przewieziony do szpitala w Katowicach-Ligocie, w którym po kilku godzinach zmarł. Jego pogrzeb odbył się 20 grudnia 1981 r. w rodzinnej miejscowości, był najmłodszym z poległych podczas pacyfikacji kopalni „Wujek”.

*Mama [...] sprawdzała mu plecy,
jake miał sine od pobicia, gdzie kule dostał...
i ubrała go w jego garnitur*

Bogdan, brat

Jan STAWISIŃSKI

Urodził się 29 czerwca 1960 r. w Sławnie w domu Alojzego i Janiny. W 1961 r. rodzina przeprowadziła się do Koszalina. Tam w 1975 r. Jan ukończył Szkołę Podstawową nr 8, następnie uczęszczał do Zasadniczej Szkoły Zawodowej (1975–1978 r.). W 1979 r. rozpoczął naukę w Technikum Elektryczno-Elektronicznym, jednak postanowił zrezygnować z tej formy edukacji i wyjechać na Śląsk, zamierzał zostać górnikiem. W 1980 r. zaczął uczęszczać do Technikum Górniczego dla Dorosłych w Katowicach. W okresach wakacyjnych pracował jako ratownik WOPR. 25 lipca 1979 r. został zatrudniony w KWK „Wujek” na stanowisku mł. górnika, pracownika dołowego.

W czasie pacyfikacji strajku przez siły milicyjno-wojskowe otrzymał postrzał w głowę. Został przewieziony do szpitala w Katowicach-Szopienicach. 19 grudnia, po interwencji matki Janiny Stawisińskiej, przewieziono go do Centralnego Szpitala Górniczego w Katowicach-Ochojcu, w którym Janina Stawisińska zatrudniła się jako salowa, aby móc pełnić opiekę nad synem. Jan Stawisiński nie odzyskał przytomności, zmarł 25 stycznia 1982 r. Bezpośrednią przyczyną śmierci było nieodwracalne uszkodzenie mózgu i związane z nim liczne komplikacje. Jan Stawisiński był kawalerem. Cztery dni później został pochowany na cmentarzu w Koszalinie, pogrzeb odbył się przy obstawie SB i MO.

...przyjechałam do Katowic. Tu dowiedziałam się od znajomych, że Janek został postrzelony w głowę, bestialsko pobity i wrzucony do karetki. Walka o życie Janka trwała do 25 stycznia 1982 r.

Janina, matka

Zbigniew WILK

Urodził się 22 lipca 1951 r. w Dzierdżiówce k. Stalowej Woli w domu Władysława i Stanisławy Wilków, miał troje rodzeństwa (Jan, Ewa, Magdalena). Ukończył Szkołę Podstawową w Zbydniowie, Zasadniczą Szkołę Górniczą w Katowicach, natomiast w 1971 r. został absolwentem Technikum Górniczego Ministerstwa Górnictwa i Energetyki w Katowicach. W latach 1972–1979 był zawodnikiem drużyny piłkarskiej Klubu Sportowego „Rozwój” Katowice przy KWK „Wujek” w Katowicach. W okresie od 1 lipca 1971 r. do 31 grudnia 1973 r. pracował jako górnik w KWK „Wujek”, następnie przeniósł się do KWK „Śląsk” (1 stycznia – 11 lutego 1974 r.), szybko jednak wrócił do poprzedniego miejsca pracy (od 12 lutego 1974 r.). 16 grudnia 1981 r. uczestniczył w strajku w KWK „Wujek”, w czasie pacyfikacji kopalni przez siły milicyjno-wojskowe został dwukrotnie postrzelony. Zginął na miejscu. Z przeprowadzonej w grudniu 1981 r. sekcji zwłok wynika, że Zbigniew Wilk otrzymał dwa strzały w okolicy krzyżowo-lędźwiowej. Bezpośrednią przyczyną śmierci był postrzał brzucha z masywnym krwotokiem. Strzały zostały oddane z oddali. Pozostawił żonę Elżbietę z domu Kulczyk oraz osierocił dwójkę dzieci: Magdalenę (ur. 1976 r.) i Marcina (ur. 1978 r.). Pogrzeb Zbigniewa Wilka odbył się 21 grudnia 1981 r. w Katowicach-Piotrowicach.

*...czasem wydaje się nam,
że w ciszy szemrzących liści
odpowiada na nasze pytania.
Radzi nam: bądźcie ufni, ufne
serca biją dłużej. Ten aforyzm
szedł z nim przez życie, nam
pozostał po jego śmierci*

Magdalena, córka

Zenon ZAJĄC

Urodził się 12 listopada 1959 r. w Wolsztynie (ówczesne województwo poznańskie) w domu Czesława i Heleny Zajęc. Był najmłodszym spośród pięciorga dzieci. W 1973 r. ukończył Szkołę Podstawową im. Żegockiego w Rostarzewie. Z przyczyn ekonomicznych postanowił wyjechać na Śląsk i tam szukać pracy. W 1977 r. ukończył Zasadniczą Szkołę Górniczą KWK „Wujek” w Katowicach. 3 stycznia 1978 r. został zatrudniony w KWK „Wujek” na stanowisku młodszego ślusarza. Od 17 maja pracował w kopalni jako sortowniczy. W czasie akcji pacyfikacji strajku przez siły milicyjno-wojskowe otrzymał postrzał w klatkę piersiową. Zginął na miejscu. Z wykonanej w grudniu 1981 r. sekcji zwłok wynika, że wlot rany postrzałowej znajdował się z przodu klatki piersiowej po lewej stronie, pocisk przeszedł na wylot poniżej prawej łopatki uszkadzając organy wewnętrzne. Strzał został oddany z większej odległości. Zenon Zajęc został pochowany 22 grudnia 1981 r. w Rostarzewie. Był kawalerem, pozostawił narzeczoną Annę, z którą planował wziąć ślub.

Czas zagoił rany, już nie płaczę za nim, jak dawniej, bo pewnej nocy przyśnił mi się i powiedział: „Mi tu dobrze, mamo”

Helena, matka

MIEJSCA PAMIĘCI GÓRNIKÓW POLEGŁYCH 16 XII 1981 R.

1. Skwer 9 górników, Biała Piska
2. Kościół Podwyższenia Krzyża Świętego, Katowice-Brynów
3. Tablica pamiątkowa, Zaleszany
4. Kaplica 9 górników w Sanktuarium Matki Bożej Bolesnej Pani Świętokrzyskiej, Kalków-Godów
5. Tablica pamiątkowa – Andrzej Pelka, Zespół Szkół Technicznych, Częstochowa
6. Izba Pamięci, Zespół Przedszkolno-Szkolno-Gimnazjalny, Rostarzewo

7. Tablica pamiątkowa – Jan Stawisiński, Koszalin
8. Tablica pamiątkowa – Jan Stawisiński, kościół pw. Podwyższenia Krzyża Świętego, Koszalin
9. Tablica pamiątkowa, Niedośpielin
10. Kaplica św. Barbary w Katedrze Chrystusa Króla, Katowice
11. Tablica pamiątkowa – Joachim Gnida, cmentarz komunalny, Ruda Śląska

1

2

3

MIEJSCA POCHÓWKU 9-CIU Z WUJKA

4

5

6

7

8

9

1. Mikołów, cmentarz ewangelicki przy pl. ks. Jana Karpeckiego
2. Katowice, cmentarz przy ul. Francuskiej
3. Katowice-Piotrowice, cmentarz przy ul. Armii Krajowej
4. Tarnogród, cmentarz przy ul. 22 lipca
5. Katowice-Panewniki, cmentarz przy ul. Panewnickiej
6. Koszalin, cmentarz przy ul. Gnieźnieńskiej
7. Niedośpielin, cmentarz
8. Rostarzewo, cmentarz przy ul. Rakoniewickiej
9. Katowice-Piotrowice, cmentarz przy ul. Armii Krajowej

BIEG DZIEWIĘCIU GÓRNIKÓW

– 16 GRUDNIA

Głównym celem biegu jest upamiętnienie wydarzeń z 16 grudnia i oddanie hołdu górnikom zastrzelonym podczas pacyfikacji Kopalni „Wujek”. Chcemy wzbudzić zainteresowanie uczniów historią regionu i aktywnie włączyć ich w upamiętnianie ważnych wydarzeń historycznych. Nauka poprzez poznanie faktów, wydarzeń i zjawisk, a także zrozumienie ich przyczyn, skutków i znaczenia oraz umacnianie i rozwijanie postawy patriotycznej oraz

kształtowanie szacunku dla dziedzictwa kultury duchowej i materialnej ludzkości, to również ważne zadania, jakie stawiamy sobie organizując ten bieg. Forma jaka została wybrana do uczczenia tego wydarzenia, to popularyzacja biegania, jako najprostszej formy rekreacji fizycznej oraz propagowanie zdrowego trybu życia wśród młodzieży naszego regionu.

Bieg przeprowadzany jest w dniu 16 grudnia w kolejną rocznicę pacyfikacji Kopalni „Wujek”. Ma on charakter otwarty i skierowany jest do uczniów szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych województwa śląskiego. Każda ze szkół reprezentowana jest przez dziewięciu uczniów oraz opiekuna. Szkoła obiera sobie patrona biegu, jednego z zabitych górników i w koszulkach z jego wizerunkiem (ufundowane przez ŚCWIS dzięki wsparciu Fundacji Banku Zachodniego WBK) uczniowie zbiegają pod Pomnik Krzyż Zastrzelonych Górników z Kopalni „Wujek”.

Początkiem biegu jest dowolnie wybrana przez szkołę lokalizacja. Uczniowie wraz z opiekunem poruszają się wyłącznie w miejscach przeznaczonych dla ruchu pieszych. Wszyscy biegacze spotykają się u zbiegu ulicy Wincentego Pola i Mikołowskiej, skąd cała grupa, zamknięta dla ruchu ulicą, udaje się pod Krzyż – Pomnik Zastrzelonych Górników z Kopalni „Wujek”.

MIEJSCE PAMIĘCI POMNIK KRZYŻ

Po zakończeniu pacyfikacji 16 grudnia 1981, w tym samym dniu, przy murze kopalni ustawiono pierwszy krzyż. Miejsce to stało się terenem organizacji obchodów rocznicowych pacyfikacji KWK „Wujek”. W 1987 r. Kazimierz Świtoń utworzył Społeczny Komitet Budowy Pomnika Górników Kopalni „Wujek”. Komitet 28 marca 1988 r. złożył wniosek o swoją rejestrację. Władze go odrzuciły. 7 października 1989 r. zarejestrowano Społeczny Komitet Budowy Pomnika Ku Czci Górników Kopalni Węgla Kamiennego „Wujek” w Katowicach Poległych 16.12.1981 r., a 28 stycznia 1990 r. odbyło się jego pierwsze walne posiedzenie.

Krzyż 1981 r.

Krzyż 1990 r.

Krzyż 1991 r.

Konkurs na projekt monumentu rozstrzygnięto 15 listopada 1990 r., a budowę rozpoczęto 23 czerwca 1991 r. Ostatecznie Pomnik Ku Czci Poległych Górników odsłonięto 15 grudnia 1991 r., w dzień przed dziesiątą rocznicą „strzałów na Wujku”. Dokonał go ówczesny prezydent Polski Lech Wałęsa. Monument poświęcił ówczesny nuncjusz apostolski abp Józef Kowalczyk.

W 2014 roku w BIEGU DZIEWIĘCIU GÓRNIKÓW brały udział następujące szkoły z województwa śląskiego:

1. I Liceum Ogólnokształcące im. Juliusza Słowackiego w Chorzowie
2. II Liceum Ogólnokształcące im. rotmistrza Witolda Pileckiego w Mikołowie
3. X Liceum Ogólnokształcące im. I.J. Paderewskiego w Katowicach
4. Gimnazjum nr 1 im. Powstańców Śląskich w Mikołowie
5. Gimnazjum nr 1 im. Wojciecha Korfantego w Katowicach
6. Gimnazjum nr 2 z Oddziałami Dwujęzycznymi w Katowicach
7. Gimnazjum nr 9 z Oddziałami Integracyjnymi im. Jana Pawła II w Rudzie Śląskiej
8. Gimnazjum nr 11 im. Adama Mickiewicza w Katowicach
9. Gimnazjum nr 23 z Oddziałami Integracyjnymi im. Ratowników Górskich w Katowicach
10. Zespół Szkół nr 5 w Rudzie Śląskiej
11. Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 2 w Chorzowie
12. Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 7 w Katowicach
13. Zespół Szkół Technicznych i Ogólnokształcących nr 2 w Katowicach
14. Zespół Szkół Technicznych i Ogólnokształcących nr 3 im. Edwarda Abramowskiego w Katowicach
15. Zespół Szkół Technicznych i Ogólnokształcących nr 4 w Chorzowie

I Liceum Ogólnokształcące
Im. Juliusza Słowackiego
w Chorzowie
ul. Dąbrowskiego 36
41-500 Chorzów

X Liceum Ogólnokształcące
im. I.J. Paderewskiego
w Katowicach
ul. Miarki 6
40-224 Katowice

**Liceum Ogólnokształcące
im. rotmistrza Witolda Pileckiego
w Mikołowie**
43-190 Mikołów
ul. Pokoju 4

**Gimnazjum nr 1
im. Powstańców Śląskich
w Mikołowie**
ul. Konstytucji 3 Maja 20
43-190 Mikołów

Gimnazjum nr 1 im. Wojciecha Korfańtego w Katowicach
ul. M. Grażyńskiego 17, 40-126
Katowice

Gimnazjum nr 2
z Oddziałami Dwujęzycznymi
w Katowicach
ul. B. Głowackiego 4
40-052 Katowice

Gimnazjum nr 9
z Oddziałami Integracyjnymi
im. Jana Pawła II
w Rudzie Śląskiej
ul. Zamenhofska 12
41-706 Ruda Śląska

Gimnazjum nr 11
im. Adama Mickiewicza
w Katowicach
ul. Deszczowa 14
40-318 Katowice

**Gimnazjum nr 23
z Oddziałami Integracyjnymi
im. Ratowników Górskich
w Katowicach
ul. Medyków 27
40-751 Katowice**

**Zespół Szkół nr 5
w Rudzie Śląskiej
ul. Alojzego Jankowskiego 2
41-710 Ruda Śląska**

Zespół Szkół
Ogólnokształcących
nr 2 w Chorzowie
ul. Harcerska 2
41-503 Chorzów

Zespół Szkół
Ogólnokształcących
nr 7 w Katowicach
ul. Witosa 23
40-832 Katowice

**Zespół Szkół Technicznych
i Ogólnokształcących
nr 2 w Katowicach**
ul. Mikołowska 131
40 – 592 Katowice

**Zespół Szkół Technicznych
i Ogólnokształcących
nr 4 w Chorzowie**
ul. Św. Piotra 1
41-500 Chorzów

Śląskie Centrum Wolności i Solidarności

MUZEUUM IZBA PAMIĘCI
KOPALNI WUJEK
W KATOWICACH
ul. Wincentego Pola 65

Zwiedzanie Muzeum
oraz udział w lekcjach
muzealnych jest bezpłatny

Godziny otwarcia:

Wtorek, czwartek: 9.00–17.00
Środa, piątek, sobota: 9.00–15.00
Rezerwacje:
tel. 32 208 55 33, 32 601 21 08

www.scwis.org.pl
www.facebook.com/SCWiS

OGÓLNOPOLSKA ODZNAKA KRAJOZNAWCZA PTTK „SZLAKIEM DZIEWIĘCIU Z WUJKA„

Szczegóły na:

http://www.ow_chelm.pttk.pl/index/odznaki/od35.htm

Stopień brązowy

Stopień srebrny

Stopień złoty